

ning kommer til at gaae netop i Kanten af et Sogn og netop her saaledes, at den tillige kommer til at gaae i Kanten af et Amt. Nu følger det af sig selv, at det tilstødende Amt, og navnlig det tilstødende Sogn, som ligger lige ved Grændsen, har, saa at sige, aldeles den samme Nytte af Jernbanen som de enkelte Sogne, i hvilke den gaaer. Efter den ordrette Fortolkning af Loven, kunde det imidlertid tænkes, at man vilde lade Omkostningerne falde netop paa det Sogn, hvorigjennem Banen gaaer, hvorved en heel Deel andre Egne, der laae ligesaa nær, kom til at høste samme Nytte af den, uden at blive fatte i nogen som helst Udgift. Det er med Hensyn dertil, Udvalget har tilladt sig at foreslaae de to Forandringer, nemlig, at det bliver udtrykt saaledes, at det er vedkommende Egne, der skulle bære Udgifterne, og desuden, at den hele Fordeling af disse Omkostninger senere skal skee ved en særlig Lov, saasnart Jernbanelinjens Retning er nøiagtigt bestemt. Der vil nemlig være saa mange Forhold, der derved ville komme i Betragtning, at det ikke vil være muligt i saa Henseende at kunne sige noget Bestemt, førend den endelige Retning er givet. Naturligvis forudsætter dette, at der maa komme en saadan særlig Lov, men da dette jo synes at være den billigste og lemsældigste Maade, hvorpaa saadanne Udgifters Fordeling kan fastsættes, saa har Udvalget ikke havt nogen Betænkning ved at foreslaae det.

Nørgaard: Naar jeg har troet at kunne slutte mig til det Forslag, som er stillet under Nr. 10 af Udvalget, da er det slet ikke, fordi det egentlig tilfredsstiller mig, men fordi jeg anseer det for det bedste, der, saaledes som Sagen nu stiller sig, kan opnaaes. Hvad forøvrigt angaaer den Anskuelse, der til visse Tider har gjort sig gjældende, angaaende den Fremgangsmaade, som bør søges ved Udredelsen af Erstatningen for de Eiendomme, der blive exproprierede til slige offentlige Foretagender, og i hvilken Anledning jeg ogsaa ved en tidligere Leilighed har været i Strid om den forskjelligartede Maade, der blev brugt ved saadanne Sager i de forskjellige Landsdele, da maa jeg tillade mig at gøre

opmærksom paa, at det ikke paa nogen Maade er min Skyld, men Ministeriets Skyld, som kommer frem med saadanne Forslag, uden med et eneste Ord at fremsøre Grunde, som retfærdiggjøre, at man saaledes gaaer frem mod den ene Landsdeel og ikke mod den anden, og det har den ærede Minister ikke gjort. Jeg vil meget gjerne indrømme, at den ærede nuværende Indenrigsminister vist aldrig var kommen frem med et saadant Forslag, naar han ikke havde modtaget det som Arv efter en tidligere Indenrigsminister; men jeg kan paa ingen Maade indrømme, at det er en Fremgangsmaade, som vil holde Stik i Længden, saaledes at behandle Jylland og Døerne paa forskjellig Maade. Saaledes som Sagen nu stiller sig for mig, saa forekommer det mig ogsaa, at Udvalget ved det, der er udtalt i Betænkningen, ikke ganske har kunnet frigjøre sig for et vist Tryk af Bestemmelserne i Grundlovens § 87, der siger, „at Ingen kan tilpligtes til at afstaae sin Eiendom, uden hvor Almeenvellet kræver det. Det kan kun skee ved Lov og mod fuldständig Erstatning“, og det kan paa ingen Maade kaldes fuld Erstatning, naar den Mand, der skal afstaae sin Eiendom til et slikt Foretagende, selv skal udrede endeel af den Erstatning, der tilkommer ham for den Eiendom, han afstaaer. Og det fremgaaer ogsaa af Betænkningen, at Udvalget har havt saa megen Følelse deraf, at det har søgt en Udvei ved at gaae frem paa en lempeligere Maade mod Eieren end mod Entreprenøren, idet det har villet bemyndige Indenrigsministeren til at give Eierne Hensind, hvor det blev dem for trykkende, medens det fordrer, at Entreprenøren skal give fuld Erstatning for den ene Halvdeel saavel som for alt andet Tab og Skade, som Anlægget medfører.

Det er de Grunde, som jeg har havt til at stille dette Forslag, men, naar jeg nu har Valget imellem to Under, saa vil jeg ikke nægte, at jeg har anseet det Forslag fra hele Udvalget under Nr. 10 for det, der kommer Billigheden nærmest, idet Udvalget der har holdt sig til Ordet „Egne“ og ikke „Provinds“, thi, som Sagen stiller sig for mig, saa er Ordet „Egne“ et saa relativt Begreb, at der